

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΣΤΗ ΓΕΡΟΝΗΣΟ: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, Τμήμα Αρχαιοτήτων, ανακοινώνει τη λήξη των φετινών ανασκαφών στη Γερόνησο από το Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης (New York University Geronisos Island Expedition). Οι φετινές ανασκαφές, που διήρκησαν τέσσερις εβδομάδες, διεξήχθησαν από ομάδα 17 ατόμων υπό την διεύθυνση της Καθ. Joan Breton Connolly.

Η Γερόνησος (‘Ιερή Νήσος’) βρίσκεται απέναντι από την ακτή του Αγίου Γεωργίου της Πέγειας στην Επαρχία Πάφου και υπήρξε σημαντικός λατρευτικός χώρος κατά τα Ελληνιστικά χρόνια όταν οι πιστοί διέσχιζαν τα νερά για να επισκεφτούν το ιερό του Απόλλωνα. Κατά την πρώιμη Βυζαντινή περίοδο, κτίστηκε στη Γερόνησο Χριστιανική βασιλική, συμπληρώνοντας τις άλλες τρεις που είχαν κτιστεί στον Άγιο Γεώργιο Πέγειας, στην απέναντι στεριά. Οι ανασκαφές του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης έχουν δείξει ότι το νησί πιθανόν να θεωρείτο ‘ιερό’ ή τουλάχιστον να ήταν συμβολικά φορτισμένο, ήδη από τα προϊστορικά χρόνια αφού κατά την Πρώιμη Χαλκολιθική περίοδο (περίπου 3,800 π.Χ.) είχε τοποθετηθεί σε αποθήκη με στάχτες, αριθμός λίθινων εργαλείων, ένα ειδώλιο γυναίκας και μια χάντρα.

Κατά τον 1ο αιώνα π.Χ. η ανασκαφέας υποθέτει ότι οι οικογένειες έφερναν τους μικρούς τους υιούς στη Γερόνησο για να συμμετέχουν σε ειδικά τελετουργικά στάδια ωρίμανσης. Μια κυκλική πλατφόρμα που αποκαλύφθηκε πρόσφατα πιθανόν να χρησίμευε ως πλατφόρμα χορού ενώ ενεπίγραφα όστρακα που βρέθηκαν μαρτυρούν ότι τα παιδιά μάθαιναν το ελληνικό αλφάβητο και πιθανόν εδώ να λειτουργούσε σχολείο αρρένων, το οποίο να αποτελούσε τμήμα του ιερού.

Φέτος οι έρευνες επικεντρώθηκαν σε περιοχή ανατολικά του οικιστικού τμήματος του συμπλέγματος των προσκυνητών. Το 2009 είχαν ανακαλυφθεί εδώ τρεις μεγάλοι πίθοι τοποθετημένοι σε σειρά ενώ φέτος βρέθηκε και τέταρτος πίθος, τοποθετημένος στην ίδια γραμμή με τους υπόλοιπους. Είναι πιθανόν οι πίθοι αυτοί να συνέλεγαν το νερό της βροχής που έτρεχε από την οροφή του κτιρίου αφού το νερό ήταν ιδιαίτερα πολύτιμο αγαθό στο νησί που δε διέθετε φυσικές πηγές ή πηγάδια.

Η κεραμική της ύστερης Ελληνιστικής περιόδου που βρέθηκε φέτος υποδηλώνει διατροφή πλούσια σε υγρά, σούπες και στραγγισμένα φαγητά. Το πιο ασυνήθιστο εύρημα της φετινής ανασκαφικής περιόδου είναι ένα μοναδικό χειροποίητο αγγείο-μνιατούρα με συμπιεσμένο χείλος το οποίο πιθανόν να χρησιμοποιήθηκε ως ανάθημα ή ακόμη και ως παιγνίδι.

Κατά την πρώιμη Βυζαντινή περίοδο στη Γερόνησο διεξαγόταν εκτεταμένης κλίμακας λιθορυχία των λαξευμένων λίθων της Ελληνιστικής περιόδου. Αδιαμφισβήτητα οι λίθοι αυτοί χρησιμοποιήθηκαν ως οικοδομικό υλικό για την ανέγερση των τριών Χριστιανικών βασιλικών στον Άγιο Γεώργιο Πέγειας, στην απέναντι στεριά. Κατά τις φετινές εργασίες διερευνήθηκαν οι περιοχές στις οποίες είχε διεξαχθεί η λιθορυχία των Ελληνιστικών κτισμάτων.

Ο αρχιτέκτονας Richard Anderson συνέχισε τις εργασίες για την τρισδιάστατη ψηφιακή απεικόνιση όλων των αρχιτεκτονικών καταλοίπων στη Γερόνησο ενώ ο Mariusz Burdajewicz από το Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας ανέλαβε το σχεδιασμό όλων των μικρού μεγέθους αρχιτεκτονικών μελών. Η Δρ. Jolanta Mlynarczyk του Πανεπιστημίου της Βαρσοβίας συνέχισε τη μελέτη της πάνω στην Ελληνιστική κεραμική της Γερονήσου και η Victoria Grinbaum (Fulbright Fellow) ολοκλήρωσε τον κατάλογο των αμφορέων της Γερονήσου οι οποίοι προέρχονται από την Κύπρο, την Αίγυπτο, τη Ρόδο, την Κω και την Ιταλία. Ο Δρ. Paul Croft (Lemba Archaeological Field Station) μελέτησε τα ζωικά οστά από τη Γερόνησο και δίδαξε στο NYU Geronisos Field School. Η Καθ. Zoe Kontes από το Kenyon University επιτηρούσε τις ανασκαφές ενώ ο Jason Ackerman σχεδίασε μια νέα ιστοσελίδα των ανασκαφών της Γερονήσου η οποία θα δημοσιοποιηθεί σύντομα (www.yeronisos.org).

Η διερεύνηση, η μελέτη και η διατήρηση της 'Ιεράς Νήσου', που αποτελεί ένα μοναδικό αρχαιολογικό χώρο της Κύπρου, με σχεδόν 5000 χρόνια ανθρώπινης παρουσίας, είναι ζήτημα ιδιαίτερα κρίσιμο στις μέρες μας αφού η υπερβολική οικοδομική ανάπτυξη στην ακτή του Αγίου Γεωργίου Πέγειας, ειδικά στο αρχαίο λιμάνι Μανίκι, απειλεί να αλλοιώσει το αρχαίο τοπίο το οποίο παρέμεινε ιερό για τους Κύπριους από τη Χαλκολιθική μέχρι την Ελληνιστική και Βυζαντινή περίοδο.

Ανασκαφές στη Γερόνησο: Τμήμα γείσου